

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
18.2.2014
Taltionumero
523
Diaarinumero
3131/3/12

1 (6)

Asia Vammaispalvelua koskeva valitus

Valittaja A

Päätös, jota valitus koskee

Helsingin hallinto-oikeus 28.9.2012 nro 12/0903/6

Asian aikaisempi käsittely

Espoon sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöasioiden jaoston alainen viranhaltija on päätöksellään 27.1.2012 hylännyt A:n hakemuksen vammaispalvelulain mukaisesta taloudellisesta tuesta asunnon muutostöitä varten siltä osin kuin hakemus koski makuuhuoneen yleisvalaistusta ja keittiön työtasovalaisimien ja kylpyhuoneen peilikaapin valaisimen loisteputkien vaihtamista. Makuuhuoneen ainoana valaisimena on yöpöydän pieni valaisin. Koska makuuhuoneessa ei ole yleisvaloa, valaisimen hankintaa ei voida pitää korvattavana muutostyönä. Yleisvalo jouduttaisiin joka tapauksessa hankkimaan, vaikka asunnossa asuisi vammaatonkin henkilö. A:n on itse kustannettava loisteputkien uusinnat.

Espoon sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöasioiden jaosto on päätöksellään 18.4.2012 (§ 125) pysyttänyt viranhaltijan päätöksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Helsingin hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään kumonnut yksilöasioiden jaoston päätöksen siltä osin kuin siinä on kyse makuuhuoneen yleisvalaisimeen liittyvästä himmentimestä aiheutuvista kustannuksista ja palauttanut asian tältä osin jaostolle uudelleen käsiteltäväksi. Hallinto-oikeus on hylännyt A:n valituksen muilta osin.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (vammapalvelulaki) 9 §:n 2 momentin mukaan kunnan on korvattava vaikeavammaiselle henkilölle asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta hänelle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee näitä toimenpiteitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen (vammapalveluasetus) 12 §:n 1 momentin mukaan korvattavia asunnon muutostöitä ovat henkilön vamman tai sairauden vuoksi suoritettavat välttämättömät rakennustyöt kuten ovien leventäminen, luiskien rakentaminen, kylpyhuoneen, WC:n ja vesijohdon asentaminen, kiinteiden kalusteiden ja rakennus- ja sisustusmateriaalien muuttaminen sekä vastaavat muut henkilön vakituudessa asunnossa suoritettava rakennustyöt. Asunnon muutostyöksi katsotaan myös muutostöiden suunnittelu sekä esteiden poistaminen asunnon välittömästä lähiympäristöstä. Asetuksen 12 §:n 3 momentin mukaan korvattavia asuntoon kuuluvia välineitä ja laitteita ovat nostolaitteet, hälytyslaitteet tai vastaavat muut asuntoon kiinteästi asennettavat välineet ja laitteet. Kunta voi myös antaa asuntoon kuuluvia välineitä tai laitteita korvauksetta vaikeavammaisen henkilön käytettäväksi.

Asetuksen 13 §:n mukaan suoritettaessa korvausta asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden tai laitteiden hankkimisesta aiheutuviin kustannuksiin pidetään vaikeavammaisena henkilöä, jolle liikkuminen tai muu omatoiminen suoriutuminen vakituudessa asunnossa tuottaa vamman tai sairauden vuoksi erityisiä vaikeuksia.

Kuntoutusohjaajan lausunnon 14.12.2011 mukaan A:lla on synnyntäininen näkövamma. Hänen kummankin silmänsä näön tarkkuus on heikko, alle 0.05. Lausunnon mukaan A:n näkökykyyn perustuva haittaluokka on 20 eli haitta-aste on 100 prosenttia. Heikossa tai häikäisevässä valaistuksessa A:n tarkka näkeminen vaikeutuu entisestään. Hyvä valaistus tuo värit, kontrastit ja kohteet paremmin esille ja helpottaa siten esimerkiksi lukemista tai keittiössä toimimista. Kuntoutusohjaaja on 13.12.2011 tehnyt kotikäynnin A:n kotiin. Hänen lausuntonsa mukaan keittiön työtasovalaisimien loisteputket olivat edellisen asukkaan ajalta. Valon voimakkuus oli kotikäynnin ajankohtana melko heikko, ja pidemmän loisteputken valo värisi näkyvästi. Kuntoutusohjaaja on suositellut loisteputkien vaihtamista, jotta valaistuksen tehokkuus paranee. Edelleen lausunnon mukaan yöpöydän pieni valaisin oli makuuhuoneen ainoa

valo. Kuntoutusohjaaja on suositellut makuuhuoneeseen yleisvaloksi In-nolux Merina 2x54 W -loisteputkivalaisinta himmentimellä. Valaisin voidaan asentaa lähemmäs huoneen ikkunaseinustaa eli A:n puolta huoneesta. Himmentimellä voidaan säätää valoa, jolloin valo soveltuu voimakkuudeltaan monipuolisesti vaihtelevaan tarpeeseen. Toiminnan laatu, silmien rasittuneisuus ja ulkoa tulevan valon määrä vaikuttavat valon määrän tarpeeseen. Kuntoutusohjaaja on suositellut loisteputkien väri-lämpötilaksi 4 000 kelviniä.

A on hakemuksensa yhteydessä ilmoittanut, että myös kylpyhuoneen loisteputkivalaisimeen on vaihdettava loisteputki, koska valo on värisävyltään sama kuin keittiössä ja valo värisee.

Asiassa esitetyn selvityksen mukaan A:n kodin valaistuksessa on otettava huomioon hänen näkövammansa. Makuuhuoneessa ei ole ollut muita valaisimia kuin A:n puolison yöpöydällä sijainnut valaisin. A on kertonut, että valaisimesta ei ole tullut riittävästi valoa hänen puolelleen sänkyä, nurkassa olevaan lasivetriiniin eikä lattialle sängyn varjon vuoksi. Kun otetaan huomioon makuuhuoneen valaisimen sijainti paikassa, josta valo ei jakaudu tasaisesti koko huoneeseen, hallinto-oikeus katsoo, että makuuhuoneen kattoon asennettavan yleisvalaisimen hankinta ja asennus ei ole vammaispalvelulaissa tarkoitettu A:n vammasta johtuva asunnon muutostyö. A:lle suositellun valaisimen ei ole selvitetty olevan poikkeuksellisen kallis, joten A:lle ei voida katsoa aiheutuvan tältä osin ylimääräisiä kuluja hänen vammansa vuoksi. Näin ollen A:n hakemus on voitu hylätä makuuhuoneen yleisvalaisimen ja sen asennuksen osalta. Kun otetaan huomioon, että A:n tarvitsema valon määrä vaihtelee toiminnan laadun, silmien rasittuneisuuden ja ulkoa tulevan valon määrän muuttuessa, hallinto-oikeus katsoo, että makuuhuoneen yleisvalaisimeen hankittavaa himmennintä on sen sijaan pidettävä hänen vammansa vuoksi välttämättömänä, jotta hän suoriutuisi päivittäisistä toiminnoistaan. Näin ollen himmentimestä aiheutuvat kustannukset on korvattava vammaispalvelulain mukaisena asunnon muutostyönä. Hallinto-oikeus ei ota ensi asteena välittömästi ratkaistavakseen himmentimestä aiheutuvien korvattavien kohtuullisten kustannusten määrää, vaan palauttaa asian tältä osin yksilöasioiden jaostolle uudelleen käsiteltäväksi.

Kun asiassa esitetyn selvityksen lisäksi otetaan huomioon, että valaisimien loisteputket on joka tapauksessa uusittava ajoittain, hallinto-oikeus katsoo, että loisteputkien vaihtamista ei voida tässä tapauksessa pitää vammaispalvelulaissa tarkoitettuna A:n vammasta johtuvana asunnon muutostyönä. Näin ollen yksilöasioiden jaosto on voinut hylätä hakemuksen tältä osin.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

A on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden ja yksilöasioiden jaoston päätökset kumotaan. Makuuhuoneeseen on myönnettävä Innolux Merina 2x54 W valaisin himmentimellä asunnon muutostyönä. Samoin keittiötasojen valaisimet sekä loisteputket ja peilikaapin loisteputki on vaihdettava tai korvattava. Toissijaisesti A:lle on korvattava valaisimien vaihdosta aiheutuvat ylimääräiset kustannukset näkeväälle soveltuvaan valaisimeen ja loisteputkiin verrattuna. A on viitannut hallinto-oikeudessa asiassa esittämäänsä ja lausunut lisäksi muun ohella seuraavaa:

A:n puoliso selviää ilman makuuhuoneen kattovalaisinta, mutta A:lle kattovalaisin on välttämätön.

Näkövammaiselle henkilölle eivät aina sovellu normaalisti näkeväälle henkilölle soveltuvat valaisimet, jotka yleensä voidaan hankkia hyvin edullisesti. Normaalisti näkevä voi puolestaan hyötyä myös erikoisvalaisimista. Tällöin normaalisti näkevällekin hankinta olisi normaalia kalliimpaa.

Espoon kaupunki on antanut keittiön kattoon valaisimen himmentimellä lainaksi, vaikka sielläkään ei aiemmin ole ollut katossa yleisvaloa. Makuuhuoneen kohdalla samaa linjaa ei noudateta.

Espoon sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöasioiden jaosto on antanut selityksen, jossa se on todennut korvaavansa makuuhuoneen yleisvalaisimeen liittyvästä himmentimestä aiheutuvat kustannukset. Muilta osin jaosto toistaa asiassa aikaisemmin esittämäänsä.

A on ilmoittanut luopuvansa vaatimasta keittiön ja kylpyhuoneen loisteputkien uusimisesta.

A ei ole käyttänyt hänelle varattua tilaisuutta antaa vastaselitys.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Valitus hylätään. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.

Perustelut

Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Anne E. Niemi

Eija Siitari

Alice Guimaraes-Purokoski (t)

Tuomas Lehtonen

Outi Suviranta

Asian esittelijä,
oikeussihteeri Camilla Sandström

Jakelu

Päätös

A, maksutta

Jäljennös

Helsingin hallinto-oikeus

Espoon sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöasioiden jaosto